

Česká školní inspekce
Jihomoravský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola T. G. Masaryka Čejkovice, okres Hodonín

Školní 800, 696 15 Čejkovice

Identifikátor školy: 600 115 518

Termín konání inspekce: 15. - 16. a 18. – 19. listopad 2004

Čj.:	16-1147/04-5092
Signatura:	kl7cy101

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola T. G. Masaryka Čejkovice, okres Hodonín, je příspěvkovou organizací, jejímž zřizovatelem je Obec Čejkovice, Templářská 500, 696 15 Čejkovice. Škola sdružuje základní školu s kapacitou 540 žáků, školní družinu s kapacitou 25 žáků, školní klub s kapacitou 25 žáků a školní jídelnu s kapacitou 450 jídel. V základní škole se v letošním školním roce ve 14 třídách vzdělává 301 žáků podle vzdělávacího programu Základní škola, č. j. 16 847/96-2. V tomto školním roce je ve škole jedna integrovaná žákyně, která je vzdělávána podle individuálního vzdělávacího programu.

PŘEDMĚT INSPEKCE

- ❖ Personální podmínky vzdělávání v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2004/2005.
- ❖ Materiálně-technické podmínky vzdělávání v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2004/2005.
- ❖ Průběh a výsledky vzdělávání na 1. stupni základní školy v předmětech český jazyk, matematika, anglický jazyk, přírodověda, hudební výchova a průběh a výsledky vzdělávání na 2. stupni základní školy v předmětech český jazyk, cvičení z českého jazyka, matematika, anglický jazyk, fyzika, chemie, přírodopis a dějepis vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2004/2005.
- ❖ Rozšíření učebních plánů vzdělávacích programů pro základní vzdělávání.
- ❖ Autoevaluace základních a středních škol.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Plnění podmínek odborné a pedagogické způsobilosti bylo zjišťováno a hodnoceno u 19 vyučujících (včetně ředitele školy). Z nich dvě učitelky svým vzděláním nesplňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti požadované příslušným právním předpisem a jeden vyučující nesplňuje podmínky pedagogické způsobilosti pro výuku v základní škole. Jedna učitelka, která vyučuje na 1. i na 2. stupni základní školy, svým vzděláním splňuje výše uvedené podmínky jen pro výuku na 2. stupni základní školy. Výchovný poradce neabsolvoval ani dosud nezahájil kvalifikační studium pro výchovné poradce. Úvazky jsou ředitelem školy přidělovány uvážlivě, s ohledem na aprobece pedagogických pracovníků a bezproblémový chod školy.

Organizaci činnosti a provozu školy upravuje *Organizační řád*, provozní řády školy, školní družiny, školního klubu, jídelny, odborných pracoven a *Řád školy*. *Organizační řád* stanoví vnitřní organizační strukturu školy a jejích součástí, kompetence jednotlivých pracovníků i pravidla komunikace a přenosu informací uvnitř školy. Vymezuje strukturální dělení školy na úsek ředitelství, úsek výchovně-vzdělávací, provozní, školní jídelny a školního bazénu. Ředitel školy písemně zakotvil pracovní úkoly zaměstnanců a pravomoci i zastupitelnost vedoucích jednotlivých úseků ve výše uvedených dokumentech a v konkrétních pracovních náplních. Přenos informací mezi pracovníky školy je pružný a operativní. Aktuální úkoly jsou řešeny osobně nebo na operativně svolávaných pracovních poradách. Závažné informace jsou v písemné podobě předávány zaměstnancům nebo jsou zveřejňovány na nástěnce. Na jednáních pedagogické rady jsou projednávány výsledky vzdělávání a výchovy žáků i závažné organizační záležitosti. Předmětové komise nebyly v době inspekce ve škole

ustanoveny. I když je jejich činnost částečně kompenzována příležitostnými vzájemnými konzultacemi učitelů, absence metodických orgánů se negativně projevila například v nejednotném postupu vyučujících při začlenění složek českého jazyka do týdenní hodinové dotace nebo v nejednotném postupu vyučujících při práci se žáky se specifickými vzdělávacími potřebami na obou stupních základní školy. Ve sledované výuce byla rovněž zřejmá absence předávání zkušeností mezi učiteli příbuzných předmětů.

Vedení pedagogických a nepedagogických pracovníků je založeno na vzájemné důvěře a toleranci. Zaměstnanci školy mají dostatečný prostor pro uplatnění iniciativy, nejsou však systematicky vedeni k týmové spolupráci. Začínajícím a nekvalifikovaným učitelům poskytují pomoc zkušenější kolegové prostřednictvím neformálních konzultací. Absence cíleného metodického vedení těchto vyučujících se v některých hodinách negativně odrazila v kvalitě výuky. Kontrola všech oblastí činnosti školy i hospitační činnost probíhají podle rámcového ročního plánu a jsou realizovány ředitelem školy a jeho zástupcem. Závěry z hospitací jsou s vyučujícími projednávány. V případě závažných nedostatků probíhají následné hospitace. Na konci školního roku jsou zjištění analyzována a písemně zpracována, ale závěry a konkrétní opatření z hospitační činnosti nejsou dosud systematicky využívány pro zkvalitňování výchovně-vzdělávací práce v následujícím období. Další vzdělávání pedagogických pracovníků vychází z nabídky vzdělávacích akcí a ze zájmu jednotlivců. Ředitel školy vzdělávání učitelů podporuje. Účast na vzdělávacích seminářích je jedním z kritérií při pravidelném hodnocení pedagogů. Učitelé využívají zejména školení a semináře zaměřené na práci s počítačem a cizí jazyky. Plánování v oblasti lidských zdrojů je funkční. Pro přiznávání osobních příplatků jsou ve škole zpracována kritéria, která umožňují diferencované ohodnocení iniciativy, aktivity a kvality výchovně-vzdělávací práce všech pracovníků. Za práci nad rámec pracovních povinností jsou zaměstnancům přiznávány odměny. K sebehodnocení, které by podporovalo profesionální růst, pracovníci vedeni nejsou.

Personální podmínky vzdělávání v základní škole byly celkově velmi dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Budova školy pavilónového typu z poloviny 70. let minulého století je umístěna na okraji obce. Rozsáhlý areál školy s tělocvičnou, gymnastickým sálem a bazénem je doplněn venkovními sportovišti místní tělovýchovné jednoty. Školní družina, školní klub a školní jídelna mají vlastní prostory. Výuce slouží 14 kmenových tříd, učebna německého jazyka, dvě učebny anglického jazyka, odborná učebna chemie a přírodopisu, fyziky, výtvarné výchovy, hudební výchovy a dvě učebny výpočetní techniky. Pracovní činnosti jsou vyučovány ve velmi dobře vybavených dílnách, cvičné kuchyni, na školním pozemku, v sadu a na vinici. Žákovská a učitelská knihovna disponuje rozsáhlým knižním fondem. V době přestávek mimo zimní období mohou žáci relaxovat ve třech atriích. Ve škole jsou instalovány sluneční kolektory pro ohřev vody pro školní jídelnu a bazén. Prostorné třídy a chodby jsou vyzdobeny množstvím žakovských výtvarných prací, nástěnkami prezentujícími školní akce, místní historii i současnost. Vitríny s učebními pomůckami i nástěnné obrazy s vyučovanou tematikou podporují motivaci žáků ke studiu. Kmenové i odborné učebny jsou postupně vybavovány novým školním nábytkem a didaktickou technikou. Prostorové podmínky školy jsou vynikající.

Žáci všech ročníků mají vhodné učebnice, případně pracovní sešity. V knihovně a v kabinetech jsou uloženy encyklopedie a další publikace využívané ve výuce. Vybavení školy učebními pomůckami (pro většinu sledovaných předmětů), didaktickou a výpočetní technikou byly na dobré úrovni. Umístění pomůcek v odborných učebnách a kabinetech

umožňuje jejich operativní využití ve výuce. Pro integrovanou žákyni se speciálními vzdělávacími potřebami škola učební pomůcky nemá.

Z hospitačních záznamů ředitele a jeho zástupce vyplývá trvalý zájem o využívání materiálního zázemí školy. Rozsáhlé koncepční záměry další modernizace a rekonstrukce školy se daří postupně naplňovat. Bazén navštěvují také žáci jiných škol, v učebně anglického jazyka probíhají kurzy pro veřejnost.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání v základní škole byly celkově velmi dobré.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ V ZÁKLADNÍ ŠKOLE

Vzdělávací programy

Realizovaný vzdělávací program v základní škole je v souladu s rozhodnutím o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení. Výchovně-vzdělávací práce v základní škole se řídí schválenými učebními dokumenty. Individuální vzdělávací program pro integrovanou žákyni je zpracován v souladu s jejími speciálními vzdělávacími potřebami a s jeho obsahem byli prokazatelně seznámeni zákonní zástupci a příslušní učitelé.

V učebních plánech rozpracovaných na podmínky školy ve školních letech 2001/2002, 2002/2003, 2003/2004 a 2004/2005 nebyl u žáků tříd IX. A a IX. B dodržen minimální počet 6 hodin pro předměty výtvarná výchova a volitelný předmět v 6. – 9. ročníku. Tito žáci mají v 6. – 9. ročníku podle učebních plánů rozpracovaných na podmínky školy 5 hodin výše uvedených předmětů.

Učební plán rozpracovaný na podmínky školy pro školní rok 2004/2005 byl v souladu s rozvrhem hodin platným v době inspekce, avšak nebyl v souladu s reálnou výukou. Žáci 7., 8. a 9. ročníku mají ve školním roce 2004/2005 v katalogovém listu a podle učebního plánu rozpracovaného na podmínky školy jeden volitelný předmět cvičení z českého jazyka nebo cvičení z matematiky ve dvouhodinové dotaci. Ve skutečnosti měli všichni tito žáci v době inspekce oba volitelné předměty v jednohodinové dotaci za týden. Učební osnovy ve všech hospitovaných předmětech na 1. i na 2. stupni základní školy byly v době inspekce plněny.

Povinná dokumentace školy je vedena a průkazně zachycuje průběh vzdělávání žáků školy, s výjimkou dokumentace vztahující se k výuce volitelných předmětů ve školním roce 2004/2005.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu základní školy vychází z *Řádu školy* a z rozvrhu hodin. *Řád školy* je zpracován v souladu s požadavky vyhlášky o základní škole. Některá jeho ustanovení již nejsou aktuální a nemohou být naplňována. V menší míře jsou v něm zakotvena práva žáků. Řády odborných učeben upravují chování žáků a zásady bezpečnosti a manipulace s instalovaným zařízením. Rozvrh hodin respektuje zásady psychohygieny výuky. Délky přestávek a vyučovacích hodin byly dodrženy s výjimkou přestávky mezi 7. a 8. vyučovací hodinou, která trvala 5 minut namísto vyhláškou stanovených 10 minut, a přestávky mezi dopoledním a odpoledním vyučováním, která trvala 25 minut namísto vyhláškou stanovených 60 minut.

Zástupce ředitele školy vykonává současně funkci metodika prevence sociálně-patologických jevů a výchovného poradce. Primární prevence sociálně-patologických jevů je plánovaná a vždy po půl roce vyhodnocovaná. Spočívá ve spolupráci s mimoškolními institucemi při organizování akcí pro žáky, ve výchovném využívání učebních osnov vhodných předmětů i široké nabídce zájmových útvarů. Ve škole nebyly dosud evidovány závažné výchovné problémy žáků týkající se návykových látek nebo záškoláctví. Projevy nevhodného chování

žáků a drobné přestupky proti *Řádu školy* jsou sledovány a včas řešeny. Výchovné poradenství je plánováno pouze v oblasti výchovy k volbě povolání. Základní informace o volbě povolání jsou zveřejňovány na nástěnkách. Méně koncepčně je zajišťován přístup pedagogů k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Škola nerespektovala doporučení odborných pracovišť k integraci 11 žáků vzhledem k jejich diagnostikovaným vývojovým poruchám učení a chování. Diferencovaná práce s těmito žáky probíhala v době inspekce ve sledovaných předmětech na 2. stupni základní školy nahodile, na 1. stupni je realizovaná spíše v zájmovém kroužku nazvaném *Náprava specifických potíží chování a učení*, než ve výuce samotné. Žáci využívají při řešení svých problémů schránku důvěry a konzultační hodiny, které jsou k dispozici i jejich rodičům.

Informační systém směrem k žákům i jejich zákonným zástupcům je funkční. Rodiče jsou včas informováni o výsledcích vzdělávání a výchovy svých dětí prostřednictvím žákovských knížek, na třídních schůzkách, někteří využívají možnosti osobní návštěvy ve škole. Informace o škole mohou získat i prostřednictvím webových stránek školy.

Průběh a výsledky vzdělávání na 1. stupni základní školy

Český jazyk, matematika, anglický jazyk, přírodověda a hudební výchova

Učitelky se na hodiny hospitovaných předmětů připravily zodpovědně. Výukové cíle stanovily přiměřeně vzhledem k dosavadním znalostem a dovednostem žáků. Méně pozornosti při přípravě věnovaly diferencovanému zadávání úkolů žákům se specifickými vývojovými poruchami učení a vstupní motivaci. Probírané učivo logicky navazovalo na dříve probranou látku.

Výuka byla vedena po věcné a odborné stránce správně, kromě jedné hodiny českého jazyka. Absence odborné a pedagogické způsobilosti požadované právním předpisem u dvou vyučujících se ojedinelé projevila v dílčích nedostacích v metodickém vedení jednotlivých hodin.

Výuka probíhala ve třídách, jejichž vybavení a uspořádání odpovídalo plánovaným cílům i činností. Materiální podpora výuky v jednotlivých hodinách byla převážně velmi dobrá. Žáci měli k dispozici kartičky, papírové peníze, pracovní listy, učebnice a encyklopedie. Účelně a efektivně byly názorné pomůcky využity v matematice, hudební výchově a v některých hodinách českého jazyka. Naopak zcela chyběly při probírání učiva z přírodovědy. Učitelky často doplňovaly výuku nahrávkami z magnetofonu.

V hospitovaných hodinách převládal frontální styl výuky kombinovaný se samostatnou prací. Frontální výuka nebyla zcela efektivní v hodinách, kdy probíhala formou otázek vyučujících a stručných odpovědí žáků. Do činností se většinou zapojovali pouze aktivní žáci, ostatní jen pasivně naslouchali. V anglickém jazyce se žáci podíleli na vyvozování učiva a byli vedeni ke správné výslovnosti. Některé učitelky cíleně zařazovaly skupinové činnosti podporující zájem a rozvoj sociálních dovedností žáků. Při promyšlené organizaci sledované výuky žáci pracovali se zájmem a většina z nich se aktivně do výuky zapojovala. Naopak v několika hodinách byla výuka jednotvárná, činnosti trvaly příliš dlouho a na únavu žáků učitelky včas nereagovaly. Individuální práce a zadávání diferencovaných úkolů žákům se speciálními vzdělávacími potřebami byly realizovány pouze v jedné hodině matematiky. Vyučující se méně zaměřily na práci s chybou.

Vstupní motivace žáků byla nahrazována sdělením tématu či obsahu hodiny. Průběžnou motivaci vyučující zdařile uplatňovaly ve většině hodin. Velmi efektivní vzhledem k probíranému učivu byla v hudební výchově. Pozitivního hodnocení žáků pro podporu jejich zájmu bylo využito ojedinelé.

Atmosféra ve sledovaných hodinách byla vstřícná. Žáci respektovali dohodnutá pravidla komunikace a byli vedeni ke vzájemné toleranci. Ojedinele však měli prostor k vyjádření vlastního názoru, argumentaci či diskusi k učivu. Ve většině hodin převládal verbální projev vyučujících.

Vyučující účinně povzbuzovaly žáky ke splnění zadaných úkolů. Výsledky práce nebyly ve všech hodinách neprodleně zkontrolovány a žáci pak nedostali po splnění úkolu potřebnou zpětnou vazbu. Hodnocení žáků nebylo zdůvodňováno. K vzájemnému hodnocení a sebehodnocení žáci nebyli vedeni.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech na 1. stupni základní školy měly celkově dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání na 2. stupni základní školy

Český jazyk a cvičení z českého jazyka

Při plánování výuky sledovaných předmětů vyučující vycházeli z učebních osnov, ale nerespektovali důsledně individuální vzdělávací potřeby žáků. V literární složce stanovili výchovné a vzdělávací cíle vhodně a přiměřeně věku žáků. Hodiny volitelného předmětu cvičení z českého jazyka mimo jiné přispívaly k úspěšnému uplatnění a seberealizaci prospěchově slabších žáků. Učivo ve všech hospitovaných hodinách navazovalo na dříve probraná témata a výuka směřovala k naplnění výukových cílů.

Skutečnost, že všichni učitelé splňovali svým vzděláním podmínky odborné i pedagogické způsobilosti a většinou měli mnohaletou praxi na 2. stupni základní školy, pozitivně ovlivnila kvalitu výuky.

Kmenové třídy většinou nebyly z hlediska sledovaných předmětů příliš podnětné. V jednotlivých hodinách žáci pracovali zejména s učebnicemi, učebními pomůckami, jazykovými příručkami a nakopírovanými texty připravovanými učiteli. K prezentování výsledků práce a poznámkám k učivu většinou sloužily tabule.

Ve většině hodin byl efektivně využíván frontální styl práce. Rozmanité činnosti žáků přispívaly k dosažení vytyčených cílů, podněcovaly jejich motivaci k přemýšlení a vyvozování učiva. Žáci řešili úkoly v přímé interakci s učiteli. Zadávání úkolů bez diferenciaci s ohledem na individuální dispozice jednotlivců se odrazilo v jejich rozdílné aktivitě. Většina z nich prokazovala velmi dobré znalosti i dovednosti správné aplikace mluvnických a stylistických pravidel v ústním i písemném projevu. Na vynikající úrovni byly hodiny literární výchovy a cvičení z českého jazyka, ve kterých převažoval činnostní charakter výuky. Tyto hodiny podněcovaly zájem žáků, přispívaly k jejich relaxaci a pohodové atmosféře ve třídě.

Motivace žáků byla učiteli uplatňována přirozeně a nenásilně. V důsledku toho se většina žáků snažila a ochotně prezentovala výsledky své práce.

Žáci se chovali ukázněně a vzájemně se respektovali. V mluvnici převažoval dialog mezi žáky a učiteli. V ostatních hodinách měli žáci více příležitostí ke komunikaci založené na argumentaci a diskusi k probíranému učivu. Při plnění úkolů velmi dobře komunikovali navzájem.

Učitelé často výkony žáků opravovali, komentovali a hodnotili v součinnosti s ostatními. Někteří žáci také prokazovali schopnost analýzy vlastních nedostatků zejména při opravě prověrek. Klasifikace výkonů žáků byla objektivní, zdůvodněná a částečně zohledňovala rozdílné individuální dispozice jednotlivců.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech český jazyk a cvičení z českého jazyka měly celkově velmi dobrou úroveň.

Matematika

Vyučující se při přípravě na výuku matematiky zaměřili především na upevnění a osvojení nových vědomostí žáků, méně na rozvoj dovedností žáků a jejich schopností. Ojedinele se nepodařilo stanovený vzdělávací cíl zcela naplnit.

V době inspekce vyučovali matematiku učitelé, kteří svým vzděláním splňovali podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Jejich krátká pedagogická praxe se negativně promítla ve volbě metod a forem práce.

Prostředí tříd, ve kterých hodiny matematiky probíhaly, bylo vzhledem k probíranému učivu a plánovaným činnostem málo podnětné. Žáci pracovali účelně s učebnicemi a v hodinách geometrie s rýsovacími potřebami. Využití pomůcky však jen částečně podpořily představivost žáků.

Ve většině hospitovaných hodin byla využita málo efektivní frontální výuka. Při řešení úloh žáci pracovali většinou stejným tempem a kontrolu výsledků prováděli podle příkladů řešených na tabuli učitelem nebo vyvolaným žákem. Vyučující se individuálně věnovali jen žákům u tabule. Chybné postupy využili k prodlouženému výkladu. Žáci měli malý prostor pro samostatnou činnost a pro relaxaci.

Prostřednictvím řešení vhodných příkladů z praxe si většina žáků uvědomovala možnost využití nového učiva v denním životě. V hodinách, kde nebyli cíleně k práci motivováni a nedostali příležitost zapojit se do vyvozování nových poznatků či využít znalostí z nižších ročníků, pouze pasivně plnili úkoly zadané učiteli.

Žáci akceptovali dohodnutá pravidla jednání a komunikace. Měli však méně příležitostí k samostatnému vyjádření nebo k dotazu. Většinou odpovídali jen na otázky učitele. Žáky, kteří byli vyvoláni k tabuli, učitelé slovně povzbuzovali a upevňovali tak jejich sebedůvěru.

V hodinách převažovalo neadresné slovní hodnocení jednotlivých výkonů. Vyučující vedli žáky k hodnocení práce spolužáků u tabule, jen ojedinele však k sebehodnocení. Závěrečné hodnocení jejich zapojení do vyučovacího procesu většinou neproběhlo.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice měly celkově dobrou úroveň.

Anglický jazyk

Výukové cíle byly ve většině hospitovaných hodin stanoveny vhodně a přiměřeně vzhledem k aktuálnímu stavu třídy. V některých hodinách jejich příliš obecná formulace neumožnila vyučujícím důslednou kontrolu míry naplnění cíle v závěru hodiny. Probírané učivo vždy logicky navazovalo na předcházející témata.

Obě vyučující, které v době inspekce zabezpečovaly výuku anglického jazyka, svým vzděláním splňovaly podmínky odborné a pedagogické způsobilosti požadované právním předpisem. Anglický jazyk v aprobaci neměla žádná z nich, což mělo občas negativní vliv na odbornou a věcnou správnost výuky i na volbu metod a forem práce v jednotlivých hodinách.

Ve škole jsou pro výuku anglického jazyka vyhrazeny dvě prostorné učebny, ve kterých proběhly všechny sledované hodiny. Tyto učebny byly vzhledem k cílům a realizovaným činnostem účelně vybavené. Jejich výzdoba vytvářela pro žáky z hlediska studia cizího jazyka podnětné učební prostředí. V hodinách byly využívány zejména učebnice, sešity a audionahrávky cizojazyčných textů, v menší míře slovníky a nakopírované materiály.

Sledovaná výuka byla většinou řízena účelně a efektivně. Převážná část hospitovaných hodin byla vedena v anglickém jazyce, což podporovalo cizojazyčnou atmosféru ve třídě. Vyučující využívaly především frontální styl výuky, v menší míře zařazovaly práci ve dvojicích a další formy a metody práce podporující rozvoj praktických jazykových dovedností žáků. Úkoly

zadávaly plošně, bez diferenciacie, která by zohledňovala individuální schopnosti jednotlivců nebo jejich aktuální úspěšnost. Žáci prokazovali dobré znalosti v oblasti gramatiky, většina z nich však měla značné potíže se samostatným vyjadřováním a s používáním cizího jazyka v běžných situacích každodenního života. Psychohygienické zásady výuky učitelky většinou respektovaly. Ojedinele však opomenuly potřebu relaxace, což mělo za následek snížení efektivity učení žáků.

Ve většině hodin byla vstupní motivace nahrazena seznámením žáků s náplní hodiny, případně s výukovým cílem. V průběhu výuky byli žáci motivováni účinně. Učitelky k tomu využívaly aktualizace učiva, soutěží a různých didaktických her. Zdařilá motivace pozitivně ovlivňovala efektivitu učení. Žáci s vyučujícími spolupracovali a ochotně plnili zadané úkoly.

Stanovená pravidla jednání a chování byla ve všech hodinách učitelkami i žáky respektována. Komunikace probíhala převážně mezi žáky a vyučujícími. Interakci a komunikaci mezi žáky navzájem byla věnována menší pozornost. Komunikativní dovednosti žáků byly systematicky rozvíjeny jen v malé části hospitované výuky.

Znalosti a dovednosti žáků byly ověřovány v rámci společného frontálního opakování. Správné odpovědi žáků byly hodnoceny převážně stručnou pochvalou, bez klasifikace. V jedné hodině bylo uplatněno motivující ohodnocení výkonů žáků, které pozitivně ovlivnilo aktivitu a zájem žáků o probírané učivo. K vzájemnému hodnocení ani k sebehodnocení žáci vedeni nebyli. V závěru jednotlivých hodin vyučující nevyhodnocovaly naplnění výukových cílů, nehodnotily práci žáků a většinou neprováděly shrnutí probraného učiva.

Průběh a výsledky vzdělávání v anglickém jazyce byly celkově na dobré úrovni.

Fyzika, chemie, přírodopis

Při plánování výuky vyučující vycházeli z učebních osnov rozpracovaných do tematických plánů pro jednotlivé ročníky. Nejednotnost rozvržení učiva vedla ve fyzice k duplicitě v 8. a 9. ročníku. Výukové cíle zohledňovaly aktuální stav tříd, avšak často byly formulovány příliš obecně. Bezprostřední příprava vyučujících byla zodpovědná zejména z hlediska obsahové stránky výuky. Méně promyšlená byla někdy organizace výuky a volba použitých metod a forem práce.

Chybějící pedagogická způsobilost pro výuku v základní škole se u začínajícího vyučujícího zčásti negativně promítla do volby metod a forem práce i motivace žáků. Splnění podmínek odborné způsobilosti u všech vyučujících příznivě ovlivnilo věcnou a odbornou stránku výuky.

Hospitované hodiny probíhaly ve dvou odborných učebnách, které svou výzdobou a vystavenými učebními pomůckami motivovaly žáky ke studiu přírodovědných předmětů. Estetická a z hlediska výuky sledovaných předmětů podnětná byla nově rekonstruovaná učebna chemie a přírodopisu. Žáci měli k dispozici vhodné učebnice, avšak ne vždy s nimi efektivně pracovali. Názornost výuky podpořily nástěnné obrazy s probíranou tematikou a demonstrační pokusy ve fyzice. Překreslování tabulek a opisování zápisů z tabule, namísto zobrazení pomocí zpětného projektoru nebo jiné projekční techniky, snižovalo efektivitu využití vyučovacího času.

Hodiny přírodovědných předmětů byly vedeny převážně frontálně. V jejich úvodu bylo společně nebo individuálním zkoušením zopakováno předcházející učivo a následně byli žáci seznámeni s tématem, či průběhem hodiny. Výklad nové látky probíhal za spolupráce především aktivnějších žáků s učiteli. Efektivně byli žáci zapojeni do výuky v hodině přírodopisu. Protože úkoly nebyly zadávány diferencovaně, s ohledem na individuální schopnosti jednotlivců, nebyli vždy všichni žáci zapojeni do výuky. Zdlouhavé vyvozování

vztahů v jedné hodině fyziky neumožnilo jejich procvičení v závěru hodiny. V menší části hodin převažovala aktivita vyučujících nad činnostmi žáků, kteří spíše pasivně přijímali předkládané informace. V hodinách, kde se metody práce střídaly, byla efektivita využití vyučovacího času vyšší a relaxace žáků účinnější. Výukové cíle se dařilo v průběhu hodin naplňovat.

Ve většině sledovaných hodin byly k motivaci využity odkazy na životní zkušenosti žáků, v přírodopisu žáci prezentovali aktuality z oboru. Účinnou motivací pro žáky bylo objasnění praktického uplatnění poznatků. V menší části hodin nebyl přínos učiva pro další vzdělávání a denní praxi dostatečně zdůrazněn. Významným motivačním prvkem byla pochvala a ocenění za správné odpovědi a řešení úkolů.

Dohodnutá pravidla chování a jednání byla v hodinách respektována. Žáci vyjadřovali své názory, méně již o nich diskutovali a obhajovali je. Mezi sebou komunikovali jen zřídka.

Klasifikace výkonů žáků při individuálním zkoušení byla objektivní, většinou však nezdůvodněná. Jejich ústní odpovědi vyučující oceňovali pochvalou. Plošné zadávání úkolů neumožňovalo úspěšné uplatnění žákům prospěchově slabším. K sebehodnocení byli žáci vedeni pouze ojedinelé.

Průběh a výsledky vzdělávání ve skupině předmětů fyzika, chemie a přírodopis byly celkově na dobré úrovni.

Dějepis

Plánování jednotlivých hodin vycházelo z požadavků učebních osnov a věkových zvláštností žáků. Méně často zohledňovalo jejich individuální vzdělávací potřeby. Výukové cíle byly stanoveny vhodně a přiměřeně aktuálnímu stavu třídy.

Oba učitelé svým vzděláním splňovali podmínky odborné a pedagogické způsobilosti a mají mnohaletou pedagogickou praxi, což pozitivně ovlivňovalo kvalitu výuky.

Žáci se učili v méně motivujícím prostředí kmenových tříd. Často pracovali s učebnicemi, historickými mapami, literárními a názornými pomůckami, materiály nakopírovanými učiteli a využívali poznatky z exkurzí. Uspořádání nábytku ve třídách umožňovalo práci žáků ve skupinách. V několika hodinách byla účelně zařazena didaktická technika.

Vnitřní členění všech hodin směřovalo k dosažení vytčených cílů. Méně efektivní byla občas frontální výuka, při níž se nedařilo podnítit aktivitu všech žáků. Naopak při kooperativních technikách učení žáci pracovali se zájmem, získávali nové poznatky samostatně a výstižně prezentovali výsledky práce. Psychohygienické zásady výuky byly respektovány.

Rozdílná účinnost motivace se projevovala v zájmu žáků o výuku. Většinou uměli aplikovat vlastní zkušenosti, uplatňovat mezipředmětové znalosti, využít regionální dějiny, vyvodit historické zákonitosti i s ohledem na současnost. Jejich zájem podněcovaly také učitelé prezentované zajímavosti, texty vybrané z doplňkové literatury, vhodné pomůcky, tvořivé úkoly i vlastní úspěchy provázené pozitivním hodnocením. Méně aktivní žáky se naopak nepodařilo vždy motivovat tak, aby se úspěšně uplatnili.

Žáci spolupracovali s učiteli, převažovala vyrovnaná interakce. Na vyvozování nových poznatků a vyjadřování vlastních názorů a postojů k probírané problematice se podíleli jen aktivnější jednotlivci. Rozvoji komunikativních dovedností žáků nebyla vždy věnována dostatečná pozornost.

V hodinách převažovalo průběžné slovní hodnocení žáků učiteli. Vzájemné hodnocení nebo sebehodnocení probíhalo jen ojedinelé.

Průběh a výsledky vzdělávání v dějepisu měly velmi dobrou úroveň.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Výsledky vzdělávání škola zjišťuje v průběhu školního roku vlastními vědomostními testy zadávanými na 1. stupni a v nižších ročnících 2. stupně základní školy, a to zejména v přírodovědných předmětech. Vedení školy se pravidelně zabývá rozbory žákovských prací. Rovněž sleduje výsledky žáků v soutěžích. O zjištěních jsou informováni jednotliví vyučující a na pedagogické radě probíhá k výsledkům vzdělávání neformální diskuse. Příležitostně si škola zjišťuje úspěšnost žáků ve studiu v navazující škole. Škola tyto poznatky dosud systematicky nevyužívá ke zkvalitnění výchovně-vzdělávacího procesu.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Průběh a výsledky vzdělávání v základní škole byly celkově dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Škola pečuje o volný čas žáků a věnuje pozornost jejich mimoškolní a zájmové činnosti. Žáci pracují v řadě zájmových kroužků, které jsou zaměřeny na sportovní, taneční a poznávací aktivity. Úspěšně reprezentují školu zejména ve sportovních, matematických, dějepisných či recitačních soutěžích a olympiádách na okresní, krajské i mezinárodní úrovni.

Od roku 1998 škola intenzivně spolupracuje s rakouskou školou v Neusiedlu, což podporuje rozvíjení partnerských vztahů mezi žáky a učiteli obou škol i mezi obyvateli obcí. V rámci této spolupráce se uskutečňuje řada společných akcí, vzájemných návštěv a poznávacích pobytů. Žáci i učitelé obou škol mají tak příležitost spolu komunikovat nejen v německém, ale i v anglickém jazyce, poznávat kulturu a způsob života v Rakousku.

Škola se velmi dobře a vhodně prezentuje na veřejnosti. Pořádá množství akcí, např. *Den otevřených dveří, Vánoce ve škole, Velikonoce ve škole*, při kterých mají rodiče i veřejnost možnost shlédnout zdařilé práce žáků školy. Dvakrát ročně je ve vstupním vestibulu organizována vernisáž tematicky zaměřená na práci autorů, kteří mají vztah k obci nebo jejímu okolí. Výsledky své práce škola zveřejňuje také v místním tisku.

V roce 2003 byla vydána publikace o historii, současnosti, významných budovách a osobnostech, o svátcích a tradicích obcí Čejkovice, Velké Bílovice a Kobylí. Práce vznikla na základě příspěvků žáků a učitelů škol v těchto obcích. Kniha je využívána jako pomocný materiál ve výuce a je rovněž cenným zdrojem informací pro rodiče a širokou veřejnost.

Základní škola v Čejkovicích je vzhledem ke své bohaté a různorodé činnosti nedílnou součástí života obce.

TEMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ

Ve škole byla realizována inspekce tematicky zaměřená na *Rozšíření učebních plánů vzdělávacích programů pro základní vzdělávání v 7. ročnících základních škol, zvláště škol a pomocných škol na základě Pokynu MŠMT k rozšíření učebních plánů vzdělávacích programů pro základní vzdělávání o 1 vyučovací hodinu od školního roku 2004/2005*, č. j. 21 264/2004-22 ze dne 17. června 2004 s účinností od 1. září 2004.

Škola rozšířila učební plán v 7. ročníku o 1 vyučovací hodinu týdně navýšením dotace každého ze dvou volitelných předmětů (cvičení z českého jazyka a cvičení z matematiky) z 0,5 hodin týdně na 1 hodinu týdně, což je v souladu s výše citovaným pokynem. Výuku zajišťují dva vyučující, kteří svým vzděláním splňují podmínky odborné a pedagogické

způsobilosti a vyučované předměty mají v aprobaci. Metody výuky v hospitovaných hodinách volitelného předmětu vedly k aktivizaci žáků, k podpoře činnostního pojetí učení, rozvoji dovedností a kompetencí žáků. Částečně také došlo ke zvýšení poznatkové části učiva.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Rozhodnutí MŠMT, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, č. j. 15 657/02-21, s účinností od 2. května 2002*
2. *Zřizovací listina příspěvkové organizace, ze dne 22. dubna 2004, s účinností od 1. ledna 2004*
3. *Škol (MŠMT) V 3-01 Výkaz o základní škole podle stavu k 30. 9. 2004*
4. *Personální dokumentace pedagogických pracovníků, kteří ve školním roce 2004/2005 zabezpečují výuku v základní škole, včetně dokladů o nejvyšším dosaženém vzdělání*
5. *Organizační řád ze dne 1. ledna 2001*
6. *Dodatek k organizačnímu řádu ze dne 1. ledna 2003*
7. *Provozní řád základní školy - školní družina, školní klub, jídelna a odborné učebny (datum ani číslo jednací nebyly uvedeny)*
8. *Režim úklidu v plavecké učebně ze dne 20. února 1997*
9. *Provozní řád školní kuchyně (datum ani číslo jednací nebyly uvedeny)*
10. *Provozní řád školního stravování (datum ani číslo jednací nebyly uvedeny)*
11. *Řád školy platný pro školní rok 2004/2005*
12. *Pracovní povinnosti správních zaměstnanců platné ve školním roce 2004/2005 (datum ani číslo jednací nebyly uvedeny)*
13. *Náplně práce zástupce ředitele školy, třídního učitele, výchovného poradce a metodika prevence platné ve školním roce 2004/2005 (datum ani číslo jednací nebyly uvedeny)*
14. *Záznamy z jednání pedagogické rady - školní rok 2004/2005*
15. *Plán kontrolní činnosti 2004/2005 ředitele školy*
16. *Plán hospitací 2004/2005 ředitele školy*
17. *Plán hospitací zástupce ředitele školy - školní rok 2004/2005*
18. *Hospitační záznamy vedení školy - školní rok 2004/2005*
19. *Koncepce rozvoje ZŠ T. G. Masaryka Čejkovice*
20. *Roční plán práce ZŠ T. G. Masaryka v Čejkovicích 2004/2005*
21. *Kritéria pro přiznání osobních příplatků 2004/2005 ze dne 6. září 2004*
22. *Učební plán rozpracovaný na podmínky školy pro školní léta 2001/2002, 2002/2003, 2003/2004, 2004/2005*
23. *Rozvrh hodin všech tříd platný v době inspekce*
24. *Třídní knihy všech tříd - školní rok 2004/2005*
25. *Třídní výkazy všech tříd - školní rok 2004/2005*
26. *Katalogové listy žáků - školní rok 2004/2005*
27. *Tematické plány hospitovaných předmětů platné ve školním roce 2004/2005*
28. *Rozpis zvonění ZŠ TGM v Čejkovicích s platností od 1. září 2004*

29. Individuální vzdělávací program pro integrovanou žákyni platný ve školním roce 2004/2005
30. Doporučení a závěry z pedagogicko-psychologických vyšetření žáků se specifickými vývojovými poruchami učení a chování pro školní rok 2004/2005
31. *Plán výchovného poradce* - školní rok 2004/2005
32. *Minimální preventivní program, šk. rok 2004/2005* ze dne 6. října 2004

ZÁVĚR

Personální zabezpečení výuky je z hlediska plnění podmínek odborné pedagogické způsobilosti velmi dobré. Organizační struktura školy je stanovena účelně. Informace uvnitř školy i směrem k zákonným zástupcům žáků a k veřejnosti jsou přenášeny včas a v úplnosti. Kontrolní mechanismy pro všechny oblasti činnosti školy jsou nastaveny. Méně účinná je vzhledem k zjištěným skutečnostem kontrola dodržování učebního plánu. Poznatky získané z kontrolní činnosti nejsou dosud systematicky využívány pro další zkvalitňování práce školy. Systém dalšího vzdělávání a hodnocení zaměstnanců je funkční. K sebehodnocení pracovníci vedeni nejsou.

Materiálně-technické zázemí školy umožňuje realizaci vzdělávacího programu. Prostorové podmínky jsou z hlediska počtu žáků, kmenových tříd a odborných učeben na vynikající úrovni. Vybavení školy učebnicemi, pracovními materiály, pomůckami, odbornou literaturou, výpočetní a didaktickou technikou bylo pro většinu hospitovaných předmětů na dobré úrovni. Opatření ke zlepšení materiálně-technických podmínek výuky, zejména v oblasti modernizace a doplňování fondu pomůcek, jsou přijímána postupně a jsou účinná.

V hospitovaných hodinách byl uplatňován převážně frontální styl výuky s využitím klasických metod a forem práce. Činnostní charakter výuky požadovaný realizovaným vzdělávacím programem a potřeba individuální práce se žáky se specifickými vývojovými poruchami učení a chování byly respektovány v menší části sledované výuky. Kvalitu a efektivitu výuky v některých hodinách negativně ovlivnila absence systematického metodického vedení učitelů v rámci činnosti metodických orgánů sdružujících vyučující příbuzných předmětů. Malá pozornost byla vyučujícími věnována hodnocení a sebehodnocení žáků.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrá (průměrný)	Vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektor	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Zdeňka Nešetřilová	Z. Nešetřilová v. r.
Člen týmu	RNDr. Karel Pígl	K. Pígl v. r.
Člen týmu	Mgr. Eva Šefránková	E. Šefránková v. r.
Člen týmu	Mgr. Ludmila Šimáčková	L. Šimáčková v. r.
Člen týmu	Mgr. Zdeňka Vladíková	Z. Vladíková v. r.

Ve Znojmě dne 6. prosince 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 15. prosinec 2004

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Miroslav Maniš	Miroslav Maniš v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce do 14 dnů po jejím obdržení na adresu Česká školní inspekce, Křížová 22, 603 00 Brno. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel	2005-01-10	12-1008/05/10-986
	2005-01-10	12-1008/05/10-986

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány.